

Timoni esimene Ülestõusmispüha

Timon veeretas ennast oleandripõõsaste vahele ja surus seejuures hambad kokku, et ta valu pärast kõvasti ei oigaks. Ta oli kaksteist aastat vana, aga tema senisest elust oleks jätkunud juba paksu põneva raamatu jaoks. Sellest, kuidas ta vaeslapseks jäi, kuidas ta orjusesse sattus, kuidas ta saadeti müügiks Antiookiasse ja kuidas tal nüüdsama põgeneda õnnestus, hetkel kui linn juba iga hetk pruunikasroheliste küngaste vahel pidi nähtavale ilmuma.

Kusagil kõrgel tema pea kohal kõlasid järelevaatajate hääled. Seal, kuhu ta oli veerenud, nad teda õnneks märgata ei võinud. Ülevalt vaadates nägid nad küllap ainult metsikut oja, nägid juga ja koskesid kuru põhjas vahutamas ja küllap nad otsustasid, et praegu nad otsiksid ainult veel väärtusetut surnukeha. Igaljuhul kaugesid otsijate hüüded ja kõne ikka enam, kuni lõpuks täiesti lakkasid. Timon oli päästetud.

Aga võib-olla ka mitte sugugi päästetud. Ta proovis end liigutada, aga tundis, et niisama lihtsalt see ei õnnestu. Terve keha valutab ja parema jalaga oli asi õieti halb. Võib-olla oli see murtud, selles polnud ta kindel, igatahes pärast mõnda katsetust ta veendus, et selle jala pärast ei suuda ta praegu isegi roomata. Võib-olla ta jääbki siia lamama ja sureb aeglaselt nälja ja valu kätte. Või siis janusse, sest sellises olukorras ei jõua ta isegi ojani, mis vuliseb ainult paari sammu kaugusel tema peast.

Õnnetu Timon vaatas kaljuseid nõlvasid, mis kõrgusid tema kohal, ja sinist taevatriipu nende vahel. Ta proovis midagi välja mõelda, aga polnudki õieti mida. Mõtted keerlesid ta peas palavikuliste piltidena ja südant pigistas ängistus, kuni tal valust ja kurnatusest lõpuks silme ees sootuks pimedaks läks.

* * *

Timoni äratas jahedusetunne näol. Keegi niisutas tema otsaesist ja nägu külma veega. Poiss avas silmad ja nägi, et tema kohale kummardub — vanaema. Mitte küll tema enda vanaema, oma vanaema Timon üldse ei mäletanud, aga igaljuhul niisugune tõeline vanaema avarate vanaemariiete ja suure pearätikuga, mis ulatus õlgadele.

„Ära karda, kõik saab korda,“ ütles vanaema ja asetas poisile kokkuvolditud riidetüki pea alla. Kui ta nägi, et Timon teda endiselt hämmastunud pilgul tuiutab, hakkas vanake seletama: „Me oleme Laminose oja juures, sa kukkusid siia ilmselt sealt ülevalt Süüria maanteelt. Kolm miili sinnapoole on Antiookia. Ja praegu on meil keiser Klaudiuse üheksas kevad, aprillikuu seitsmes päev. Ja mina olen Aleetia ja siin käin ma taimi korjamas. Ja sinu ma pean nüüd kuidagi liikuma saama, sest päev vajub õhtusse ja siia sa jääda ei saa.“

Timon tahtis vanaemale ütelda, et tema nimi on Timon ja et ta on just põgenemas, aga välja tuli sellest ainult midagi, mis kõlas nagu „jauau“, ja edasi valukarjatus, kui Aleetia ettevaatlikult kompis tema vigastatud jalga. Edasi proovis Timon hakata seletama, et ta ei saa üldse liikuda, aga enne kui tal õnnestus midagi arusaadavat kuuldavale tuua, oli tal parem jalg juba olenandriokstesse mähitud, tugevasti rätikuga seotud ja ise seisis ta vasaku jala peal ja toetus vanaemale, kes omakorda toetus oma kepile ja niimoodi lonkasid nad kahekesi mööda kitsast jalgrada, mis aeglaselt nõlvast üles viis.

* * *

Oli juba pime ja küngaste kohale kerkis täiskuu, kui nad niimoodi komberdades Aleetia tarekese juurde jõudsid. Õlilambi valguses sidus vanaema Timoni jala uuesti ja võidis muljutud keha õliga, mis lõhnas nagu õitsev mägiaas. Sellest lõhnast toibus poiss sedavõrd, et suutis juba üsna arusaadavalt oma lugu jutustada. Ta proovis rääkida nii lühidalt kui võimalik, ja nii jõudis ta kukkumiseni kuristikku just hetkel, kui vanaema asetas tema ette mitu leivakäkki ja kamaka kitsejuustu.

„Jumala juhatus,“ märkis eideke, sellajal kui näljane Timon tervet käkki korruga suhu toppis. „Ega ma täna pidanukski oja juurde minema... aga korruga ma teadsin lihtsalt, et on tarvis minna. Ma mõtlesin, et lähen täna õhtul veel linna, meil on seal... sõpradega... selline pühitsemine.“ Aleetia takerdus, kuni jäi jutustamisega toppama, justkui poleks ta kindel, kas Timonile tohib rääkida rohkem. Seejärel ilmselt aga otsustas, et tohib küll, ja seletas ladusalt edasi:

„Teadsa, inimesed kummardavad paljusid erinevaid jumalaid, aga need paljud erinevad jumalad inimesi suurt ei armasta. Aga on üks Jumal, see kes tegi terve selle maailma ja inimesed ja kõik need erinevad jumalad. Ja see Jumal armastab inimesi, ja sellepärast ta sai inimeseks, ja kurjad inimesed tapsid ta, aga tema võitis surma ja tõusis üles. Ja täna on tähtis öö, see suur öö, kus ta võitis surma ja sai jälle elavaks. Ja sellest ajast peale on ta meie, inimestega, kõikjal, kus me iganes oleme. Nii et enam kunagi keegi kusagil ei pea olema üksi.“

Aleetia jutustamisest oli kuulda, et ta proovib Timonile seletada midagi, mida ta veel kunagi kellelegi ei ole seletanud, ja et ta vaevaga otsib õigeid sõnu.

„Ma viin sind Barnabase juurde, tema on saadik ja meie vanem vend, tema oskab sellest jutustada palju paremini, kui mina, vana eit. Võib-olla tuleb ta homme ise siia, et järele vaadata, miks ma täna ei tulnud. Aga ma ei saanud sind küll siia üksi jätta.“

Aleetia tõusis, lükkas kõrvale villase eesriide, mis oli tal ukse asemel, ja vaatas välja täiskuuöösse.

„Siis pühitsen ma täna meie püha ööd üksi. Või pühitseme meie kahekesi, kui sa tahad.“

Timon ajas ennast asemel istukile ja noogutas vaikselt. Talle ei olnud küll päriselt selge, millele ta noogutab, aga ta oli veendunud, et kui teda kutsub niisugune vanaema, siis on see kindlasti hea.

* * *

Pärast lõhnavat rohuteed, mida vanaema andis talle juua terve kausitäie, vajus Timon sügavasse ja rahulikku unne. Kui teda äratas vanaema tasane raputamine õlast, oli kuulda juba linnulaulu ja pragudest katuse all ja eesriide ümber kumas sisse koiduvalgust.

„Tule, läheme Ülestõusmist pühitsema,“ sosistas tema kohal Aleetia hääl.

Timon nägi, kuidas vanaema ennast sirgu ajas ja eesriide täiesti kõrvale lükkas. Siis aitas ta poisil tõusta vasakule jalale ja toetas teda just nagu eilegi, ainult et ta ise ei võtnud keppi, vaid toetas ennast vastu uksepiita.

Nende ees avanes vaade laia, veel udusse mattunud orgu mägede vahel. Vanaema viipas üle õla tagasi, mäe poole tare taga:

„Seal on Antiookia. Seal on... sõbrad. Küllap on nad praegu sees, aga nad vaatavad samas suunas, mis meiegi.“

Taevas mägede kohal selgines. Tippude vahel ilmusid nähtavale kuldsed valgusevöödid. Ja siis näitas ennast särav kuld ise — lameda mäetipu kohale otse nende vastas tõusis päikeseketas.

„Kristus on üles tõusnud,“ ütles Aleetia üsna vaikselt, aga Timonile näis sellegipoolest, et need sõnad täidavad terve oru. Ta kiikas silmanurgast vanaema poole, ja nägi, kuidas tolle huuled liikusid. Poiss ei tundnud palvet, mida Aleetia ütles, aga sellest polnud viga. Ta teadis, et vanaema ütleb seda ka tema eest.

Eile selsamal ajal oli ta veel täiesti üksi. Ta ei lootnud midagi ja mitte kedagi tal ei olnud. Aga see Ülestõusmise öö pööras kõik teistpidi. Korruga polnud ta enam üksi, tal oli vanaema, kelle vastu ta toetas, ja tolle vanaema mingi võlujõu abil oli ta saanud endale veel suurema venna, keda ta veel üldse ei tunne, aga kes talle kõik oskab seletada, ja sõbrad, kellest vanaema nii ettevaatlikult räägib. Ja veel oli tal kevadine päike, mis ta palet soojendab. Ja Jumal, kes sai inimeseks, et ükski inimene enam mitte kunagi ei peaks olema üksi.

Milan Horak ja Virve Eigo, 12. aprillil 2020